

Udgaar i Allinge-Sandvig.
Tejn, Olsker, Rutsker, Rø,
Klemensker og Hasle

Ansvarhavende Udgiver:
Otto Gornitzka, Telef. 74
Gornitzka's Tryk, Allinge

Kvinden, der stjal Inkaernes Diadem.

Et af Verdens kostbareste Smykker: „Andesbjergenes Krone“ er nylig bortsolgt ved Auktion i den lille By Popayan i Peru, i hvilken Anledning Fagfolk fra alle fem Kontinenter var kommet til Stede.

Dette vidunderlige Smykke kan føres helt tilbage til Peru's Erobrer, Pizarro's Tid. Dets Historie er broget og præget af Tidens Omskiftelser, og et af de interessanteste Kapitler bærer en Kvinde's Navn. Det er en fransk Dame, Claire Marie Layard, hvis mærkelige „Tilfælde“, der indtraf under Verdenskrigen, som Følge af Auktionen, genopfriskedes i den sydamerikanske Offentlighed.

Den sorte Død.

For ca. 340 Aar siden blev „Andesbjergenes Krone“, hvis enkelte Dele nu er spredt over hele Verden, forfærdiget. En af Pizarros Underanførere, Sebastian de Benalcazar, havde i Peru's Indre anlagt Byen Popayan, der var opbygget fuldstændig efter gammelspanisk Mønster rundt om en stor gotisk Katedral. Den havde en hurtig Opblomstring og dens Borgere blev rige.

Men da kom ogsaa hertil fra Kysten Pestens skrækindjagende Spøgelse, der nogle Aar efter Undervingelsen af Inkaerne hjem-søgte Landet. De Indfødte i Byens Omegn døde som Fluor; men endnu var Popayans Indbyggere bleven skaanet af den sorte Død. Byens Ærkebiskop havde forordnet, at ingen Spanier maatte forlade Byen, og at samtlige Indvaanere skulde tilbringe det meste af Dagen i Bøn foran Guds Moders Billede. Og det syntes, som om denne fromme Forholdsregel virkede: ikke en eneste af Popayans Indbyggere døde — den sorte Død drog som en narret Røver Byen forbi.

433 Smaragder i en Krone.

Borgernes Taknemmelighed var stor, og da Ærkebiskoppen foreslog til varigt Minde om Frelsen at smykke Madonna med et Diadem, naede Gavernes Værdi en svimlende Højde. En centnermægtig Guldklump samt utallige Ædelstene laa omsider parat til Kronens Forfærdigelse. Der var bleven afleveret ikke mindre end 433 Smaragder, hvoriblandt den uvurderlige Kæmpesmaragd, som den sidste Inkakejser havde baaret under Aabningen af det afgørende Slag ved Caxamalca. Guldsmede af spansk Herkomst sleb og indfattede de herlige Stene, der ved Slutningen af Aaret 1599 i en stor

Procession blev bragt til Katedralen paa en snøhvid Hest.

Til Bevogtning af det uvurderlige Smykke havde Byens mest ansete Familier truffet en Ordning, der gennem Aarhundrederne troelig blev overholdt. Enhver Vogter havde Forpligtelser til under Krigsfare eller andre truende Forhold at tage en Del af Kronen, der var til at skille ad, til sig og bringe den i Sikkerhed. Fem til Tændene bevæbnede Mænd holdt Dag og Nat Vagt ved „Andesbjergenes Krone“.

En Kvinde's List.

Der hengik over 300 Aar, inden det lykkedes en Kvinde at besejre det komplicerede Bevogtningssystem. Det var i den sidste Krigsvinter, at en ung fransk Dame, Claire Marie Layard, paa en Rejse gennem Peru ankom til Popayan og straks ved første Blik blev betaget af den smaragdsmykkede Madonna. Dag efter Dag indfandt hun sig i Katedralen og tilbragte Timer i Andagt foran Billedstøtten. Omsider fremsatte hun den Bøn, at hun maatte faa Lov til at holde Diademmet i Haanden, men et saadant Brud mod den bestaaende Ordning kunde naturligvis ikke tillades. Ogsaa hendes Anmodning om i det mindste at maatte fotografere eller aftegne Kronen, i Følge de gamle ærkebiskoppelige Bestemmelse, som foreskrev, at der kun maatte eksistere den ene Tegning, hvorefter Kronen var forfærdiget.

Fire Ugers Vagt.

Claire Marie Layard blev i over fire Uger i Popayan blot for daglig at kunne beskue Diademmet. Alle Vogterne kendte hende og forundrede sig ikke, da hun, øjensynlig greben af religiøs Ekstase nu daglig medbragte indviet Røgelse, som hun antændte foran Marie-Statuen. Saaledes skete det ogsaa en Formiddag den 14. Februar 1918, da Fru Layard opholdt sig næsten tre Timer i Katedralen. Men denne Gang lagde Vogterne Mærke til, at Fru Layard straks efter Røgelsens Antændelse holdt et Lommetørklæde for Ansigtet og græd. De iagttog hende en Tid, — da svømmede den grædende Kvinde's Billede ud for deres Øjne, og de sov alle næsten samtidig ind.

Da Kronen forsvandt.

Man opdagede først ved Midnatsandagten, at „Andesbjergenes Krone“ var forsvundet fra Madonnas Hoved. Mistanken faldt øjeblikkelig paa Fru Layard, der intet Steds var at finde, og aabenbart maatte have forladt Byen. I over tre Uger eftersøgte man hende forgæves. Da indtraf en Morgen Claire Marie Layard atter i Popayan og leverede Diademmet uskadt tilbage til Katedralens Dekon. Ef-

ter sin Anholdelse forklarede hun, at hun kun havde haft det Ønske en Tid at have det vidunderlige Smykke. i Særdeleshed de pragtfulde Smaragder, hos sig, og at turde holde dem i Haanden.

Bedøvet ved tørrede Urter.

Der forelaa altsaa en usædvanlig Lidenskab for Smykker, med

hvilken der ingen tyvagtig Hensigt var forbunden, eftersom der ikke manglede den mindste Sten i det tilbageleverede Diadem. Fru Layard havde bedøvet Vogterne med visse tørrede Urter, der var blandet i Røgelsen, og sig selv havde hun holdt vaagen ved et andet Middel, hvormed hun havde fugtet sit Lommetørklæde.

Tidligt Foraar.

Abernes Havn.

—o—

Om en Orangutang er et farligt Dyr, spørger De, sagde den gamle Oberst til en af Selskabet, der havde stillet dette Spørgsmaal til ham, da han fortalte om sit tidligere Liv i Indien, ja, jeg skal vel vogte mig for deres Hævntørst oftere, jeg fik nok af den en Gang.

— Aa, Oberst, fortæl! udbrød alle Damerne, det er vist en god Historie.

— Den er i alt Fald spændende, svarede Obersten, om den er god, derom kan De selv dømme. Jeg var den Gang endnu en ung Mand. Jeg boede paa den sydlige Del af Malakka sammen med min Hustru og vore to Børn. Omegnen var meget rig paa Vildt, det var endda ikke sjældent, at der blev skudt Tigre, men jeg anede dog ikke, at der ogsaa fandtes Orangutanger, disse mærkelige Aber, der frygtes af de fleste Malajer paa Grund af deres Vildhed og uhyre Styrke.

En Dag, da jeg med min malajiske Tjener, Pamba, der var

en berømt Tigerjæger, kom ridende hjem, holdt han pludselig sin Hest an og gav mig Tegn til at standse. Vi var ikke langt fra en Skovslette, der laa et Kvarters Vej fra mit Hjem. Forsigtig red vi frem og blev da Vidne til et meget mærkeligt Skuespil.

Paa Sletten var der forsamlet omtrent tyve Orangutanger. De var saa ivrigt optagne af noget, at de slet ikke mærkede os. De gestikulerede med deres lange Arme, brummede og knurrede, idet de dannede en Kreds om en enkelt Orangutang. Vi lagde særlig Mærke til en af dem, en gammel, graa Fyr af kæmpemæssig Størrelse, den var aabenbart Anføreren.

Vi havde vel set paa deres Færd nogle Minutter, da pludselig den gamle Abe udstødte et ejendommeligt Skrig, og i samme Nu faldt alle de andre over den enkelte Abe, der stod i Kredsen, og ligefrem rev den i Stumper og Stykker.

Det var et forfærdeligt Syn.

Uden at jeg vidste det, havde Pamba hævet sin Bøsse og fyrede ind i Flokken, der skrigende og

vrælende flygtede; kun en blev tilbage, nemlig den gamle Abe, der var ramt i Armen. Pamba løb hen mod den for at gøre det af med den, men forinden lykkedes det ogsaa den at forsvinde.

Da vi kom hjem, fortalte jeg min Kone, hvad vi havde oplevet. Hun blev forfærdelig angst; thi en Missionærs Hustru fra det Indre af Landet havde fortalt hende om, hvor hævnerrige disse Aber var. Jeg befalede Pamba under ingen Omstændigheder at gøre Jagt paa dem.

Omtrent en Uge efter kom han en Dag løbende hen til mig. Jeg saa straks, der var noget i Vejen.

— De er kommen, Herre! stammede han aandeløs. Kom og se!

Jeg traadte ud paa Verandaen og fulgte med Øjnene Retningen af hans udstrakte Arm. En Flok Orangutanger havde samlet sig paa den Sidevej, der førte ned til vort Hus. Som Flokkens Anfører genkendte jeg straks den store, saarede Abe. Den viste sine mægtige, hvide Tænder, medens den fægtede med Armene og gloede paa Huset.

— Hent min Bøsse, Pamba, sagde jeg. De skal lære Respekt.

Men endnu før jeg havde faaet godt Sigte, forsvandt hele Flokken med Lynets Fart. Den næste Morgen fandt vi imidlertid et malajisk Barn, der tilhørte en af vore Tjenere, kvalt, og Mærkerne vidnede tydeligt om, at det var Orangutangernes Værk.

Barnets Død opskræmmede i den Grad min Hustru, at jeg besluttede mig til at sende hende og Børnene til Penang, hvorfra der gik Damper hjem. Saa snart vi var færdige med vore Forberedelser — det var en Lørdag klokken tre — kørte vi hjemmefra. Pamba ledsagede os; han saa vel som jeg var godt bevæbnet. Vejen gennem Skoven var mange Steder mindre god, vi kom derfor kun meget langsomt frem.

Vi havde vel tilbagelagt Halvvejen, da vi hørte en hvislende Lyd i Træerne over vore Hoveder. — Skovmennesker, Herrel! udbrød Pamba.

Jeg saa op og mødte en Orangutangs funklende Blik. Mindst en halv Snes af disse Uhyrer fulgte os, og medens vi langsomt kørte videre, bemærkede vi disse Aber i Træerne.

— Se, Herre, nu samler de sig, hviskede Pamba.

Aberne gled nu virkelig, den ene efter den anden, ned fra Træerne, følgende efter Vognen, og deres Antal voksede uafbrudt. Hesten syntes at ane Faren, den slog over i Trav, men hele Flokken fulgte rask efter. Nu satte Hesten af Sted i Galop, medens Vognen hvert Øjeblik truede med at vælte. Aberne løb nu ogsaa, flere af dem søgte at gribe fat i

Vognen, uden at det dog lykkedes. Pludselig sprang den gamle Abe med et rask Sæt op paa Vogntreinet. Dens Gab med de frygtelige Tænder var ikke en Fod fra mit Ansigt, jeg mærkede dens stinkende Aande.

I dette Øjeblik tabte min Hustru Bevidstheden, og Børnene skreg af Skræk; men heldigvis ramte Pamba i sidste Øjeblik med en saadan Kraft, at den faldt ned.

At tænke paa Flugt var nu umuligt, jeg befalede derfor Pamba at skyde, medens jeg selv piskede paa Hesten. En af Orangutanerne blev dræbt, men de andre ilede blot hurtigt efter os, — vi skulde ikke undslippe.

Jeg rakte Pamba min Revolver; han ventede, indtil vore Forfølgere kun var en halv Snes Alen bag os, da affyrede han hurtigt efter hinanden dens seks Skud. Dette bragte dem et Øjeblik til at tøve. Hesten sprængte nu af Sted, vild af Skræk; men der var to Timers Vej til det nærmeste Hus, og den uhyggelige Flok halede atter ind paa os.

Nu vendte Pamba sig om mod mig, og idet han rakte mig Haanden, sagde han bevæget:

— Pamba maa kæmpe, Herre, sørg for Dhoba og mine smaa Børn. Lev vel, Herre!

Inden jeg kunde forhindre det, var han sprungen af Vognen. Den store, tveæggede „Kris“, der var skarp som en Ragekniv, og som Malaierne forstaa at bruge som ingen anden, blinkede i hans højre Haand. Jeg saa den brave Fyr uddele lynsnare Hug til højre og venstre. Saa tabte jeg ham af Synet ved en Omdrejning af Vejen midt i den hylende, rasende Flok.

Vi naaede i god Behold Penang. Næste Morgen drog jeg ud med ti velbevæbnede Mænd for at finde Pamba. Jeg fandt ham ogsaa, men det var som Lig. Kampen havde været forfærdelig. Ikke mindre end elleve døde Orangutaner, deriblandt den gamle, laa omkring ham, sluttede Obersten sin Fortælling om Abernes Hævn.

„Respekteret“.

Der var en Mand, der havde det Mundheld: — Jeg forlanger at blive respekteret (adlydt!) Jeg vil respekteres hjemme — og jeg vil respekteres ude — jeg vil respekteres, hvor jeg kommer hen! Selvfølgelig følte dette Krav stærkest i hans Hjem, hvor baade Hustru, Børn — ja Dyr med kan man godt sige — maatte vide at vise den strenge Mand den fornødne Respekt.

Han taalte naturligvis aldrig nogen Modsigelse hjemme. Alle havde blindt — uden ringeste Knur — at udføre og adlyde hans Befalinger, kunde de end til sine Tider være i høj Grad meningsløse og hensynsløse. Han gentog sit Valgsprog: — Jeg forlanger at blive respekteret — dermed Punktum!

Men nu er der et gammelt Ord som siger, at „Krukken kan gaa saa længe til Vands, at den kommer hankeløs hjem“ — eller at „man kan spænde Buen saa haardt, at den brister.“ Og saaledes gik det da ogsaa her.

En Dag kom den strenge Mand hjem, — og en forsvarlig Rus havde han. Og til saadanne Tider var han altid meget talende, meget bydende. Og han forlangte at blive „respekteret“.

Han traf sin Kone i Hønsesgaarden.

— Er der noget i Vejen med Hønsene? spurgte han og saa ud-

fordrende hen over de tobenede Væsener, der strakte Hals ved hans Komme, ret som anede de hans strenge Befalinger.

Konen beklagede sig over, at hun ikke kunde faa den sorte Høne til at rugte stadig.

— Ruge, gentog han. Vil den ikke ruge? Den skal ruge!

— Ja, men den vil ikke.

— Vil ikke? Godt — den vil ikke — saa skal den. Jeg taaler ingen Modsætninger her paa mine Enemærker. Jeg vil respekteres — ogsaa af Hønsene.

Da Konen var gaet, lod han en af sine Drengene fange Hønen. Saa snart han havde faaet den i sine Hænder, løftede han truende Fingeren imod Hønen og sagde:

— Jeg skal lære dig at blive paa Reden og ruge — din Kanna!

Dermed drejede han Halsen om paa den og satte den haardt ned paa Reden med de Ord:

— Jeg forlanger at blive respekteret.

Da han senere paa Dagen begyndte at regere med Kone og Børn paa en tyrannisk Maade, tog Konen ham tilsidst rolig og bestemt under Armen og sagde, idet hun satte ham uden for Døren:

— Nu skal jeg respektere dig for det, du er — nemlig Hustyr og Dyrplager. Men som saadan har du din Plads uden for Huset og ikke i Huset.

Og dermed lukkede hun Døren.

Men paa den Dag led hans Myndighed et Knæk, som han aldrig forvandt. Fra den Dag af begyndte han at „respektere“ — tvungen af fysisk Nødvendighed — sin Kone.

Nu forlangte ogsaa hun at blive „respekteret“, og han indsa efterhaanden, at det baade var ret — og til Held for dem begge.

Sporten

En Sejrens Dag for ASG.

Den med saa megen Spænding imødesete Kamp i Nexø i Mesterrækken gav os overraskende en Sejr paa 5—1 Samtlige bornholmske Dagblade er i Referaterne enige om at Sejren var fortjent. Efter denne Kamp staa ASG med 6 Points og Nedrykning skulde være udelukket.

2det Hold vandt en Kæmpesejr paa 14—0 over Standard II, og Juniorerne vandt deres Privatkamp over RB med 5—1. ASG scorede altsaa i Søndags ialt 24 Maal og afgav kun 2. —

Paa Søndag er der ingen Kampe herhjemme. — Juniorernes Kamp med Gudhjem d. 10. ds. er rykket frem til paa Søndag d. 3. ds. Den spilles i Gudhjem Kl. 15 og skulde give ASG en sikker Sejr. — 2det Holdet skal til Klemensker, og mon ikke ogsaa denne Kamp skulde resultere i en sikker Sejr til ASG. — Mesterrækkeholdet hviler paa Søndag

Paaskefest.

I Tilslutning til Stævnet med Roskilde 1. og 2. Paaskefest arrangeres en større Fest 1. Paaskefest med Roskilde Spillerne som Gæster. — Der vil senere blive udsendt Indbydelser til Medlemmerne, og vi kan lige røbe, at der til denne Dag vil blive lavet et Festarrangement af ret storstilet Art. —

Badminton

fortsætter en Maaned endnu men kun paa Gymnastiksalen. — Christensens Sal er altsaa lukket fra 1. April. —

Familie-Journalen i denne Uge

Tænk, hvis det elektriske Lys gik ud overalt i en Storstad som København? — For at sætte sig ind i, hvorfor dette ikke kan ske, og hvorledes forholdsvis mindre Distriktskader atter hurtigt bringes i Orden, har Bladets Medarbejder fulgt Begivenhederne paa Elektricitetsværkernes Vagtstation og rykket ud med Vagtmontørerne paa deres ofte meget farefulde Arbejde. — Karin Michaëlis fortæller om Tunnelbyggeren Ole Singstad, der nu er Amerikas første Mand, naar det gælder at bygge Tunneller under New York og Hudsonfloden, og som personlig viste Forfatterinden sine gigantiske Arbejder. Ugens Sportsartikel, mange afsluttede Noveller og Romaner, samt en ny Samlerkonkurrence, denne Gang omfattende ti Portrætter af populære Filmsstjerner

Skatte & Adressebogen for Allinge-Sandvig Kommune er udkommet!

Faas i Kiosken samt i Allinge og Sandvig Boghandel. — Pris: 75 Øre

Indeholder foruden alle Skatteydere ordnet efter Gade og Husnummer ogsaa Oplysning om Skatteligningen samt Ligningsskalaen.

Ung Pige

med Lyst til Forretning kan faa Plads.

Brødrene Andersen, Allinge.

En møbleret Stue

ønskes til Leje fra 1. Maj til 1. November Henvendelse til

Knud Pihl, Kastanjegaarden, Allinge.

Olsker Husmandsforening

Ved Bortlodningen blev følgende Gevinster udtrukne. Slumretæppe rød Seddel Nr. 35, Spisestuesæt grøn Seddel Nr. 70, Dyne- og Pudebetræk blaa Seddel Nr. 96.

Ikke afhentede Genstande kan afhentes hos Fru Kjøller, Skovfryd. Bestyrelsen.

Nye Sendinger af Store Mako-Løg

til nedsat Pris.

Store italienske

Appelsiner og Citroner til rimelige Priser.

Nordlandets Handelshus

Frugttræer.

Restparti af Frugttræer sælges til 75 Øre Stk. Endvidere Ribs-, Solbær-, Hindbær- og Brombærbuske.

Kofoed, Hallelyst. Tlf. Sandvig 6

Gode Spise- og Lægge-

Kartofler til Salg paa

Kildesgaard, Rø. Tlf. 29.

En Pige

kan faa Plads til 1. Maj.

St. Myregaard, Olsker.

Medhjælper

søges til 1. Maj.

Nymølle, Allinge.

Foraarets og Sommerens Modestoffer

har allerede holdt sit Indtog i Nordlandets Handelshus

og De kan tro de er smukke i Aar.

Baade i Silke og Bomuld er der et pragtfuldt Farveudvalg. Gaa ind og se det særligt store Udvalg, som der er i Aar, for det er jo i Virkeligheden slet ikke for tidligt at tænke paa Foraars- og Sommerkjolerne.

Ærbødigst

„NISSEN“.

Det maa være

tætvoksne, paalidelig tørre og stærke sydsvenske

Fyrrebrædder og Planker

til Gulve og Loftter — det betaler sig i det lange Løb

— Alle Længder, Bredder og Tykkelser er paa Lager —

Parketgulve af Eg og Bøg skaffes med kort Varsel og til den rigtige Pris.

Masser af billige Brædder sælges.

Nordlandets Handelshus.

Taalder Deres Gardiner Foraarsvasken?

ellers køb de nye i Nordlandets Handelshus.

Nyheder er hjemkommet

i moderne Gardiner i sol- og vaskeægte Farver.

Særlig nyt for Foraaret 1938 er det gobelinmønstrede Gardin og de hjemmevævet-lignende Dekorationsstoffer, meget smukke til Puder og Bordløbere, til Portierer, Gardiner og Sengetæpper.

Har De selv hjemmevævede Ting, men mangler lidt af den Slags til at lægge paa Gulvet, da se paa vore **Fenris Forliggere** — de er haandvævede og svarer i Mønster og Farver til Deres egne hjemmevævede Sager. Faas i to Størrelser.

Nordlandets Handelshus.

Se Vinduerne paa Lindeplads med disse Nyheder.

HUSK at købe **SKO** til Konfirmationen her. — Varm Blodpølse Altid Nyheder. — Billigste Priser.

Skotojs-Centralen. faas hver **Fredag** Middag. Dina Sørensen. Allinge, Tlf. 38.

Landbrugslotteriet.

Fornyelsen er begyndt.

Ufornyede Sedler sælges til 1. Trækning fra den 8. April. Spil i Landbrugslotteriet. Største Gevinst i Serien 80,000 Kr. Hele Sedler 1,30 — Halve Sedler 0,80.

Kollektion: KIOSKEN.

De rigtige bløde, halvhaarde og haarde brune svenske

MASONITE-PLADER

er atter paa Lager. Prisen er reguleret og ved større Køb gives Rabat.

Gode, rene Sorteringer af **finsk Birkefiner** og **danske Bøgefinerplader** sælges i smaa og store Kvanta til billige Priser. Spørg om Tilbud fra

Nordlandets Handelshus.

Priserne paa

Kul, Cinders, Koks og Briketter er nedsat.

PRODUKTEN.

Haveredskaber, Urte- og Blomsterfrø **KØB DET I PRODUKTEN**

Spader, River, Vandkander, Skuffejern, Vandslanger m. m.

Se Vinduet paa Fredag med de nye
Drengehabitter & Benklæder
til Foraaret.
ALLINGE MESSE.

Bygningsartikler.

Cement, Gulvbrædder, ru Brædder og Planker, Birkefiner, Bøgefiner og Fyrrefiner samt alt i Bygningsstøbegods, glaserede Rør, — Cementrør, Gulvfliser og Vægfliser, haard og blød Insulite —

KØB DET I PRODUKTEN

Ved Bagning til
daglig og Fest...

MEL fra Gudhjem Mølle!

...forlang det altid
hos Deres Købmand

Gudhjem Møllens Produkter er anerkendt over hele Øen

En god Antenne

er den halve Radio-lad os derfor opsætte Dem en ny Antenne eller reparere den gamle. — Brugte Apparater ombygges og repareres billigt. — Batterier og Reservedele til Radio leveres altid omgaaende. Alle Reparationer kun mod Kontant.

Cykle- og Radioimportøren, Allinge

ved H. Jørgensen — Østergade 38 — Telefon Allinge 156

Cykle- og Grammofon-Reparationer udføres omgaaende pr. Kontant.

Nyt i STAMMERSHALDE!

Naar De paa Søndag tager paa Annemonetur, saa læg Vejen om ad Stammershalde.

Kofoeds Trio spiller.

Nyd Foraaret — Tag til Troldeeskoven.

CYKLER

Staar De for Køb af en ny Cykle, da henvend Dem til mig. Stort Lager af forskellige Modeller — og der er sikkert en imellem, der passer Dem. — Gode Betalingsvilkår.

Undgaa Bøde Husk at faa paasat lovbefalet Kattoeje inden 1. April

Alle Reparationer udføres. — Alt i Reservedele og Tilbehør.

Andr. Mikkelsen. - Tlf. Allinge 102.

PROTOKOLFABRIK

Chr. Dideriksen
Tornegade 10 — RØNNE — Telefon 865
Indbinding af Bøger - Protokoller - Alle Papirvarer
1. Kl. Arbejde - Rimelige Priser - Hurtig Levering
Leverandør til Biblioteker og Øens største Forbrugere

Klinik for Fod- og Ansigtspjele

RAGNHILD ROWOLD
Strandvejen 3 - Allinge

Mod. Priser — Aabent: Hver Dag fra 15-18 og efter Aftale

BIOGRAFEN

Fredag og Søndag Kl. 20

Indianernes Hævn

Spændingen sprøjter fra Hovslagene medens Dick Foran forfølger Præriens hvide Gangsters — Krybskytterne.

3 Ekstranumre.

Ung flink Pige

kan faa Formiddags-Plads hos

Fru Reusch, Allinge.

Køb Uret til Konfirmanden

hos

Conrad Hansen

der har de rigtige Modeller i moderne

Armbaandsure

Urlænker

Urkæder

Lommeure

Nipsure

Drengbørstesæt

Toiletsæt

Smykkeskrin

Armlænker

Halskæder

Ringe

Manchetknapper

Naale

Cigaretetuier

Sølvblyanter

Papirknive

Alabastskrivetøjer

nye Mønstre i

Knive og Gaffler

Allinge Ur- og
Guldsmedeforretning
CONRAD HANSEN
Havnegade — Allinge — Telefon 140.

En lille Lejlighed

er til Leje straks.

Esper Hansens Eftfl.

Tlf. Sandvig 28.

En Bydreng

antages straks.

Bager Kofoed, Allinge.

Olsker

Skatter for Januar Kvartal 1938 og Restancer for tidligere Kvartaler bedes snarest indbetalt. Modtages af Pedersen, Bakkemøllen og Kommunekasserer Bendtsen, Tejn.

Sogneraadet.

Foreløbig sælger vi

fint sorterede „King Edvard“ ved Køb af 50 kg. for Kr. 4.50 og „Sydens Dronning“ som er bedste Erstatning for Rosenkartofler, meget yderig og tidlig, ved Køb af 50 kg. for Kr. 5.50, passende Størr. t. Lægning

Nordlandets Handelshus

Husk

Jens Hansen's Manufakturforretning

fører stadig alt i Metervarer, samt færdigsyet Arbejdstøj. — Hatte og Huer i stort Udvalg.

Trikotage og Garn i bedste Kvalitet til billigste Pris

En Del Klædninger udsælges til meget smaa Priser

Have- og Blomsterfrø

fra Dæhnfeldt i Odense

er højfine Varer.

Alle Sorter

Kløver- og Græsfrø

og specielt

Barres Roefrø, Kval. VIII

kan købes til smaa Priser i

Nordlandets Handelshus

Højt, pænt Spejl

i bronceret Ramme, anvendeligt til Manufaktur, Herreekvipering o. l., sælges for 70 Kr. 2 svære, røde Filtforhæng, anv. som Dør 12 Kr. Stk. Marineblaat Bordtæppe, Plys, med Borter og Fryndser 16 Kr. Rundt Jernbord 10 Kr. — Ældre Kommode 12 Kr.

Chr. A. Jensen, Vesterg. 28.

Gode Blandinger Havegræsfrø til Plæner

i løs Vægt billigt.

Nordlandets Handelshus

Formiddags-

Pige. 14—15 Aar, kan faa Plads til 1. Maj.

Dina Sørensen, Allinge.

Læggekartofler (Juli)

er til Salg paa

Dalegaard i Olsker.

Rugeæg

af fine rigtlæggende R I R sælges. Be-ætningen har bestaaet Tyfusproven.

L. Andersen, Dalegaard.

Tlf. Allinge 99x.

Roserne

bør plantes nu.

Jeg har mange gode Sorter — saavel af Buket som storblostmrede Roser i kraftige voksedygtige Planter.

Stedmoder i alle Farver til Have og Kirkegaard.

Frugttræer og Buske til billige Priser.

Helene Andersen, Dalegd.

Træffes bedst i Gartneriet Mandag, Torsdag og Lørdag samt Søndag Form.

Nye moderne

Joraars-Sko

er hjemkommen.

Træskomager L. Larsen

Et stort Parti

6 Fod 3/4" Brædder

sælges billigt pr. kontant.

Klemensker Savværk

Tlf. Klemensker 13

Alt i Tømmer, Lægter og Brædder

I Sandvig Missionshus

afholder de unge Udsalg Tirsdag den 5. April Missionær Johansen taler. — Alle er velkomne.

Magasin
du Nord

Herre-Regnfrakker

Graa mod. Facon 12,85

Oliefrakker 13,65

Alle Størrelser, i de moderne blaa og i Twed-Regnfrakker.

Vindjakker, alle Størr.

Fritz Reusch

ALLINGE.

Leverandør til Vare- og Landbrugs-Lotteriet

Kaffen i Nordlandet har fin Aroma og god Smag

og Priserne er reguleret nedad, selv om Kvaliteten er bedre.

Prøv den!

Nordlandets Handelshus.

Magasin
du Nord

Dame-Regnfrakker Paraplyer

En Del lette, lyse Regnfrakker i alle Størr. sælges for 8,85.

Fritz Reusch

Allinge - Telefon 5.

Leverandør til Vare- og Landbrugslotteriet

Fikse Nyheder i

Konfirmationssko.

Smaa Priser.

Carl Larsen, Vesterg., Allinge.

Blommer i løs Vægt og i Pakker,

ekstra store og noget helt nyt,

KØB DET I PRODUKTEN

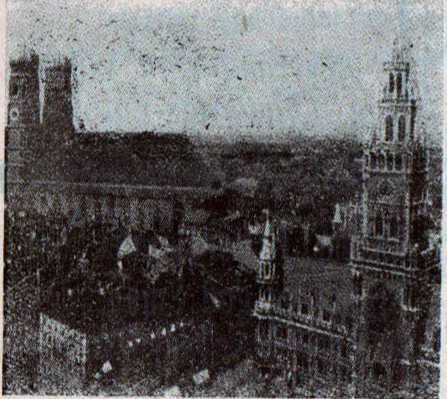
Servus fortæller om sine Dagbogsoptegnelser og Minder
— Fortsat fra forrige Uge —

Siden da har Humle og Byg vokset frodigt paa Bayerns Højslette, og de smaa Bayrere er gennem Aarhundreder trænet til at drikke Øl i Pottevis. Det gode bayriske Øl sætter maaske ikke saa meget Fedt paa Kroppen, men det udvikler en ikke saa lille rund Mave, og Maven er Kendetegnet paa enhver brav Bayrer.

Alene i München produceres aarlig ca. 300 Millioner Liter — heraf drikker Indbyggerne Halvdelen, Resten udføres.

Her er altsaa et godt og nogenlunde konstant Skatteobjekt, der er udnyttet gennem Aarhundreder, og de bayernske Regenter har brugt Overskudet til Byens Forskønnelse.

Det var her i München at gamle Brygger Jacobsen fik Ideen til at gøre København til et nyt München med pragtfulde Slotte og Kirker. Han byggede store Bryggerier, Paladser i Münchener-Stil, Glypteket etc. — Men det danske Folk er endnu ikke saa trænet som Bayrerne, forstaar ikke at ofre for Kunsten, Staten vil have Penge til sociale Formaal, og Afholdsbevægelsen har mere Vind i Sejlene . . .

Fruekirke og Raadhus i München.

Er man kommen til München, maa man helst have tre Dage til Raadighed og foretage planlagte Undersøgelser af Seværdighederne — vi vil derfor begynde med Kærnen, det gamle München, og efterhaanden trænge ud i Byens Periferi.

Marienplatz med det gamle og nye Raadhus, Fiskebrønden og den antike Mariessølle er et Stykke af Byens Fortid og vel endnu noget af det centrale. — Her holdtes i Middelalderen de gamle Turneringer, Festoptog og Folkeforlystelser. — Her spiller endnu hver Middag Militærmusiken sine Paradenumre.

Det nye Raadhus i gotisk Renaissance er dekoreret med Krigstrofæer og Malerier, forestillende Münchens Historie gennem Tiden. I den gamle Raadhussal opbevares gamle Processionsfaner, Kertestager og meget andet.

Lige overfor ligger Byens ældste Kirke, den festningslignende Peterskirke med de indmurede Kanonkugler. Oppe fra det gamle Taarn har man Udsigt over Byen og Omegnen, lige til de mod Syd grænsende Bjerge.

Herfra gaar man gennem Thal til den kendte Isarthor, drejer om ad Marienstrasse til Hofbrauhaus, dette moderne Ølpalads, der næsten er Münchens fornemste Seværdighed. Her pulserer det ægte Münchnerleben, her strømmer Øl ustandseligt fra store Fade over i tørstige Ganer, medens Orkestrene spiller Døgnets Melodier.

Ikke langt herfra ligger Hofteatret og det kongelige Slot; dog først Mønten — en af de ældste Bygninger, hvis firkantede Gaard omslutes af et gennem tre Etager løbende aabent Galleri. I det 14. Aarhundrede benyttedes denne Gaard som Arena for Tourneringer. I det gamle Slot findes en smuk gammel Broncestatue af Jomfru Maria med Barnet. Senere vil vi se, hvorledes disse to Helgenfigurer gennem Tiderne omformes, idet det lille Jesusbarn iklædes Munkekoften og optages i Byens Vaaben — den lille Munk. Jomfru Maria omformes til „Bavaria“, Sejersgudinden paa Siegesthor, der kører frem med et Firspar af Løver! — og hendes Kultus kulminerer i Kæmpestatuen

Rühmeshalle med Bavaria.

„Bavaria“ foran Rühmeshalle, der er rejst paa en 9 m høj Sokkel. Selve Statuen er 17 m høj og bærer en Egekrans i den højt hævede Arm. Man kan ad Trapper komme op i Figuren, hvis Hoved kan rumme 6 Mand, som gennem Gudindens Øjne har en glimrende Udsigt over den store Idrætsplads og nærmeste Bydel.

Men vi vender tilbage til Slotet, hvis prægtige Festsal, gamle Gaarde og Slotshaven nok er et Besøg værd. Der er f. Eks. Soveværelset med den gyldne Seng, hvis guldindvirkede Forhæng repræsenterer Millionværdi — eller Skønhedsgalleriet med 36 Malerier af kvindelig Skønhed — eller Karl den Stores og Frederik Barbarossas Sale, prydet med historiske Malerier. Ogsaa Tronsalen, Niebelungensalen og Skatkammeret er pragtfuldt.

— Overfor Hovedvagtten ligger Feldherrnhalle, opført i Stil efter Loggia dei Lanzi i Firenze, indeholdende Mindesmærker over berømte Feltherrer, bl. a. Tilly.

Til højre ligger Theatinerkirkens vældige Komplex, bygget i Stil med Peterskirken i Roma og indeholdt værdifulde Malerier og andre Seværdigheder.

Herfra kommer man ud i Ludwigsstrasse, Münchens fornemste, største og bredeste Gade, forbi Biblioteket, Ludwigskirke, Universitetet og først nævnte Siegesthor. Til venstre ligger Akademiet, der foruden andre Kunstværker indeholder en righoldig Samling Kostumer af kulturhistorisk Interesse. Endvidere er der det gamle og nye Pinakotek med Malerisamlinger, Glypteket, Kunstudstillingen og de bekendte Propylæer, gennem hvilke Gaden fører os ud til Löwenbrauhaus, et andet af Münchens mest kendte Ølpaladser.

Blandt de smukke Kirker maa nævnes Basilika og Domkirken. Mellem disse ligger det lille, men

interessante Kunstgæstebehaus.

Af nyere Bygninger fandtes en vældig Udstillingsbygning, Glasspaladset, Banegaarden og den lange, lukkede Torvehal, alle byggede af Jern og Glas.

München er en stilfuld By, og saa Privatbygningerne har noget vist aristokratisk over sig, saa man næsten føler sig trykket af al den megen Fornemhed. Derfor er det velgørende at komme ned til Isarfloden med de smukke Haveanlæg, Botanisk Have, den engelske Park med Kanaler, Fontæner, Templer, Monumenter og talrige Forlystelsesetablissementer. — Smukt ligger det nye Nationalmuseum, det prægtige Maximilianeum og den evangeliske Kirke.

Den evangeliske Kirke! — Det er godt 100 Aar siden Lutheranerne tolereredes i Tillys gamle Hovedkvarter, Katolicismens Borg, München.

Omegnen mod Syd er bjergrig og meget afvekslende. Starnbergsøen med de kongelige Jagtslotte og Villaer, der som Perler drapper Bredden, Isarthal og Oberammergau, der er kendt for sine Passionskuespil.

Var tidligt oppe Søndag Morgen. Fra mit Vindue havde jeg Udsigt til München, hvis karakteristiske Kirkespir rager højt op over Hustage. Sporvognen førte mig ad Landsbergerstrasse, forbi Banegaarden, ind i Byens Centrum. — Der var Sol og fejende Blæst over Gaderne — Søndagsstemning. Jeg opsøgte Posthuset, en mærkelig lav Stenbygning i pompaisk Stil. Her fik jeg min Post udleveret, og blandt Brevene var et fra min gamle Rejsekamarat Nielsen, der fortalte om to Roskilde-Kollegers Udenlandsrejse — de var med Rutebaaden taget til Harwich, var derfra spadseret til London, hvor de i Millionbyen mente at kunne faa Beskæftigelse. Englænderne havde imidlertid behandlet dem ret overlegent, alle Døre var lukkede, og trods aarelang Forberedelse og Sprogkursus, kunde de vanskeligt klare sig. — Skuffede i Forventningen om Karriere i „old England“, vendte de London Ryggen, drog over Dover og Kanalen til Calais, og var saa gaaet til Paris. I Frankrig voldte Sproget dem endnu større Vanskeligheder, Hotellerne var ublu, og deres sammensparede Kapital opbrugt inden de ved Metz naadede den tyske Grænse. Herfra gik det taaleligere, da de efterhaanden lærte Rejselivets Finesser, lærte at sætte Tæring efter Næring, og i Hurtigmarch nærmede de sig München, hvorfra de vilde slaa Følge med mig — jeg kunde træffe dem paa Centralherberget eller der faa nærmere Underretning.

Altsaa gik jeg til Centralherberget. De var der dog ikke; men blandt den store Vrimmel af rejssende traf jeg flere Kendinge — Kolleger fra Wien og Konstanz. Vi slog Følge og havde en ret anstrengende Dag med Besøg i Museer og Kirker.

Maximilianeum.

Henad Aften, da vi sultne og trætte vendte tilbage, traf jeg mine Landsmænd, Christiansen og Petersen, som i daglig Tiltale gik under Forkortelserne C og P. —

De var lige ankomne, solbrændte og næsten ukendelige. C var lille og tyk — P lang og tynd. — Vi maatte straks over i Hofbrauhaus og fejre Gensynsglæden med en ægte Münchener-Bier, Pølser og Sauerkraut.

De store Ølhaller var fyldt til Trængsel, Kelderinderne maatte albue sig frem med de skummende Krus, Publikum larmede og sang Døgnmelodier i Takt til Orkestret, Øllet flød paa Bordene fra overfyldte Krus, her var ikke hyggeligt. Vi søgte op ad den brede Trappe til en anden Sal, hvor der var mere sobert, men maatte selv rekvirere Varerne ved Boufeten.

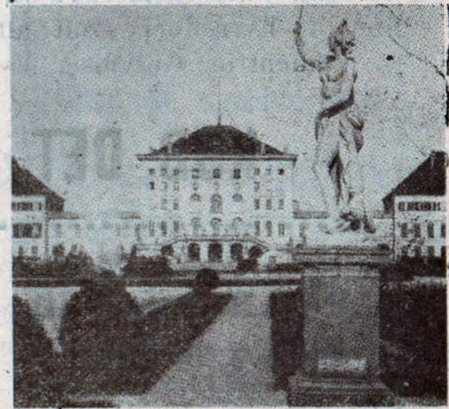
Den næste Dag traf vi flere danske, deriblandt en Blikkenslager. Han var lille og spinkel, lignede en Dreng, og mindede mig om Bubbi. Det blankslidte blaa Cheviottoj hang om ham og blottede en solbrændt Hals. Frisk, frejdig og sorgløs gjorde han et tiltalende, tillidsvækkende Indtryk, en Alladin, der ikke engang ejede en Skjorte. — Jeg appelerede til mine Landsmænds Pengepung — vi maatte hjælpe vor lille Landsmand, saa han kunde faa sin Garderobe kompletet; men han afbrød mig, slog forsøret ud med Haanden og forsikrede indigneret, at han ikke tog mod en Pfening af sine Landsmænd — inden Aften skulde han nok „fægte“ det fornødne hos dem, der havde bedre Raad.

Og virkelig mødte vi ham om Eftermiddagen, ekviperet fra Top til Taa, og med Penge raslende i Lommen. Han imponerede mig virkelig, og vi gjorde Plads til ham ved Bordet. Om han vilde spise med.

Men han rynkede paa Næsen ad vor spartanske Levemaade og forsikrede, at han havde spist. —

Han spiste kun paa de fineste Steder og havde Maden gratis! I Morgen kunde vi følge med til Hofbrauhaus, der havde han spist i Dag! — Han gik Køkkenvejen og gjorde sig gode Venner med Pigerne, der kræsedede op for ham med a la Carte Retter, Smør og Brød — alt det, der bliver tilovers i Køkkenet faa en fin Restaurant. Vi fulgte dog ikke den fristende Anvisning, men nøjedes med vor tarveligere Kost, gaaende ud fra at der var andre, der havde mere Behov.

Endnu en Dag turede vi München igennem; men om Eftermiddagen var vi trætte af Bylivet og forlod München, gaaende nordpaa forbi det gamle, fornemme Nymphenburg, et Kongeslot med Park, der mindede os om Frederiksberg

Nymphenburg.

Have. — Vi var enige om at slaa Følge op gennem Tyskland, og overnattede i Dakau, hvor Krofar skænkede os en Münchener-Bier, saa fyldig, mørk og herlig, at vi ikke mindedes at have smagt bedre.

Fortsættes i næste Nr.

Blodpølse
Varm
faas hver Fredag fra Kl. 10.
Grethe Lundgren
Lindeplads - Telef. Allinge 45

Nordbornholms Adressefortegnelse!

Bagerier Andersen, Th., Sandvig Tlf. 2 Hald, E., Løsebækg., All. Tlf. 78	Malermestre Jacobsen Ludv, Havnegade, All.
Blomsterhandler (Gartner) Jensen, C., v. Havnen All. Tlf. 41	Manufakturhandlere Magasin du Nord, Allinge. Tlf. 5
Bogtrykker Gornitzka, O., Allinge Tlf. 74	Modeforetning Petersen, Thora, v. Posthuset All
Bygmestre Kofod & Mortensen, All. Tlf. 77-79 Petersen, P., Nørreg, All. Tlf. 69	Musikundervisning Westphal, G. Sandkaas Klaver - Violin - Sang.
Bygningssnedker Jørgensen, Th. Sandvig Tlf. 5y	Planteskole. Gunnar Pedersen, Solbakken, Tlf. All. 168
Damefrisørsaloner Larsen, Joh., Barber, All. Tlf. 53 Weber, Anna, Allinge, Telefon 12	Radioforhandlere Jørgensen, H., v/ Posthuset All.
Foderstoffer Nordlandets Handelshus, Tlf. 7	Skotøj og Skotøjsrep. Jørgensen, H., v/Posthuset Allinge
Fotografer og fot. Artikler Kjeller Alfr., Havneg. All. Tlf. 4	Skræderforretninger Sander Lind, Nørreg. Tlf. All. 166.
aut. Gas- og Vandmestre Grooss, Niels W., Allinge. Tlf. 30	Slagtere Jensen, Kaj, Allinge. Tlf. 66
Havemand. P. Jørgensen, Solbakken, Tlf. All. 168	Smedemestre Petersen, Carl, Allinge Tlf. 98
Hoteller Hotel Allinge Telefon 25	Sygekasser All. Sandv. Sygekasse All. Tlf. 47 Kontortid daglig 2-4, Lørdag 7-9
Art. f. Hotel og Pension Gornitzkas Bogtryk, All. Tlf. 74	Sæbeforretninger Tatol v. Havnen Allinge Tlf. 23
Kul og Koks Allinge Kulhandel Telefon 119 Nordlandets Handelshus, Tlf. 7	Trælast og Tømmer Nordlandets Handelshus, Tlf. 7
Købmænd Prima, Allinge Tlf. 40	Teglværk M. Bloch Tlf. Allinge 127 Mursten, Tagsten, Drænrør.
Ladestationer Petersen, Carl, Allinge. Tlf. 98	Træskomagere Larsen, L., Allinge.
Ligkistemagasiner Kofod & Mortensen All. Tlf. 77-79 Mortensen, Herman, All. Tlf. 47	Ure og Optik Liljeroth, A. Urmager, Allinge Mikkelsen, A., Sønderg. Allinge
Optagelse i Adressefortegnelsen koster kun 2 Kr. Kvartalet	Vognmænd Petersen, C., Nygade, All. Tlf. 133 Person- og Lastkørsel Munch, Humledal, Tlf. Rø 46 v 7 Personers Voan

Ekstra Linier 1,50.
Absolut billigste Avertering